حکومەتـا هەرێما کوردستـــانێ – عیراق
وەزارەتا پەروەردێ
رێڤەبەریا گشتی یا پرۆگرام و چاپەمەنییا

کۆمپیوتەر

مایکرۆسۆفت ئەکسس

بۆ پۆلا یازدێ ئامادەیی

دانان

سۆران نەریمان حمە صالح — ئومێد صادق عبدالکریم
محمد ئەبوبکر تۆفیق — هـادي حمه رەضـا عزیز
روناک محمد عبدالله — ڕێزان حمە ڕەشید کریم

هاتییە کرمانجیکرن ژ لایێ

سربست توفیق عارف — مصطفى سليمان محمد

غريبة شعبان عمر

پێداچوونا زمانی
طه یاسین طه

پێداچوونا زانستی
سگڤان حسن علي

چاپا سێیێ ٢٧١٥ کوردی ٢٠١٥ زایینی ١٤٣٦ مشەختی

٢-دۆگما (OK) کلیکدکەین، فۆرم ئێکسەر دێ بقی شێوەی بەرچاڤبیت:

پاشان برێیا راکێشان وبەردانێ بکلیکا چەپێ یا ماوسی ئەو فیلدێن مەبەست پێ دیار بکەین دناڤ هیلکاریدا دێ کێشینە جهێ مەبەست پێ، بقی شێوەی.

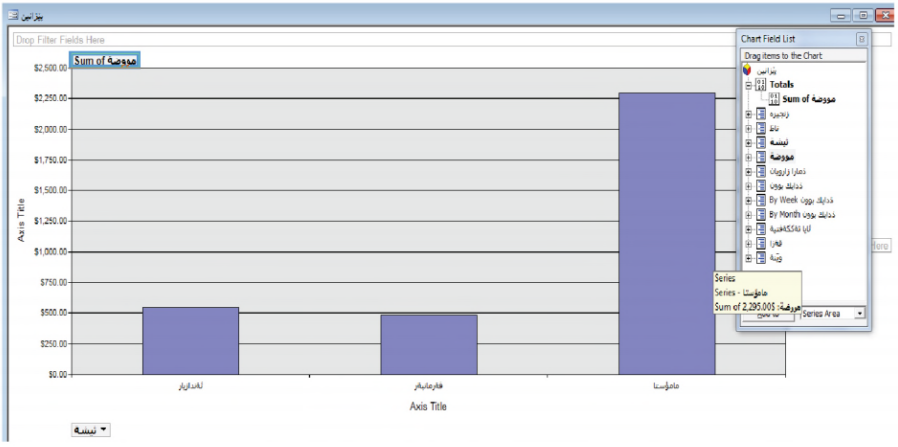

Chart Wizard*

ئەڤ رێکە بۆ دروستکرنا فۆرمی بشێوێ هێلکاری دهێتە بکارئینان. بڤی شێوەی:

١- (Chart Wizard) کلیکدکەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین.

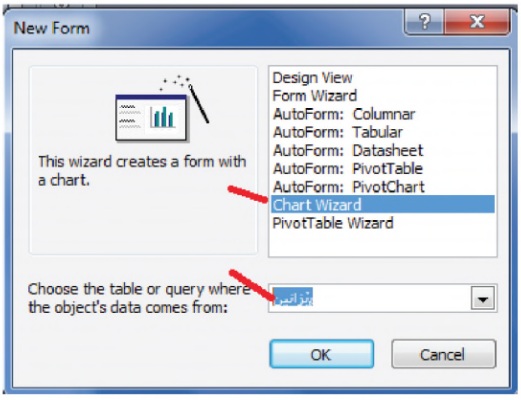

٢- دۆگما (OK) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسا لخوارێ دیار بەرچاڤدبیت، دشیاندایە وان فیلدان هەلبژێرین ئەوێن مەبەست پێ کو بدانینە دناڤ تۆرا هێلکاری وبڤی شێوەی:

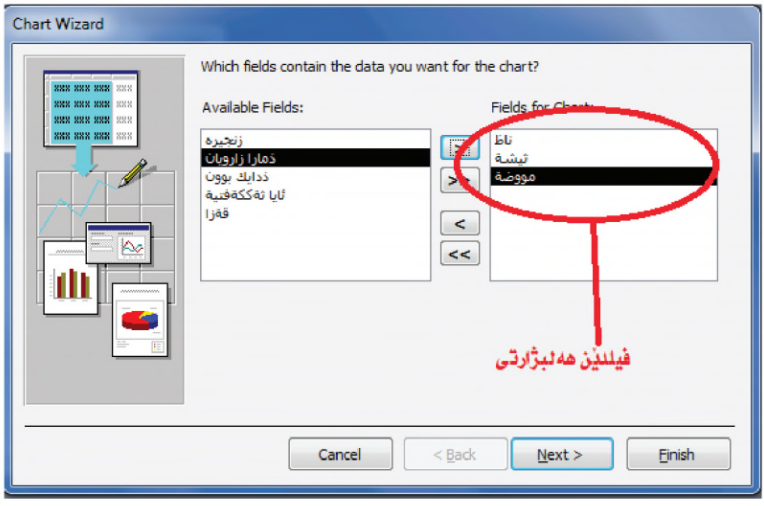

٣- دوگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە دناڤدا شێوازێ هێلکاری دەستنیشانبکەین:

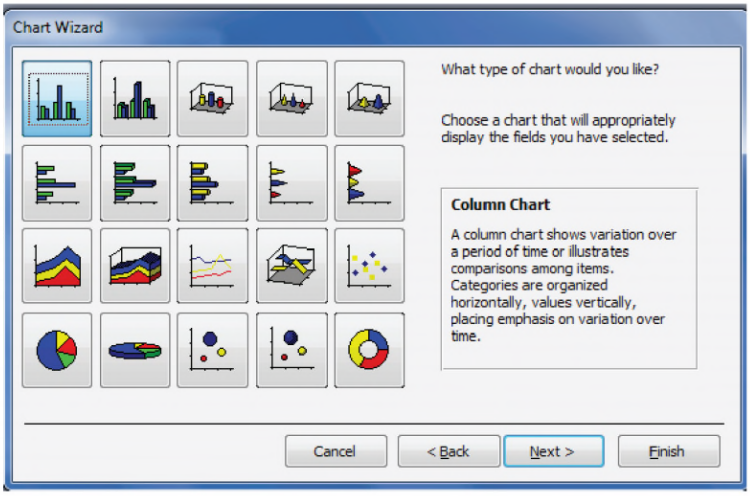

٤- دوگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە دناڤدا فیلدێن هەلبژارتی ڤەگوهێزین بۆ جهێ مەبەست پێ دناڤ هێلکاریدا:

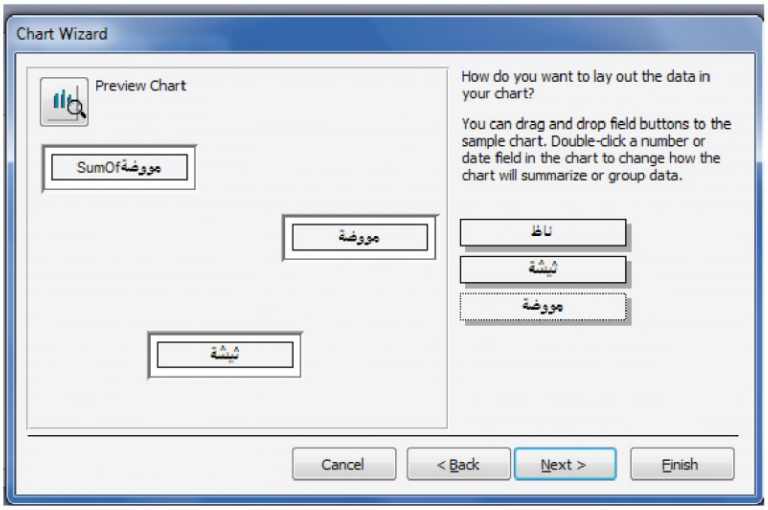

تێبینی:

دشیاندایە بڕێکا Preview Chart هێکاری ببینین.

٥- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە ناڤەکی بدەینە فۆرمی.

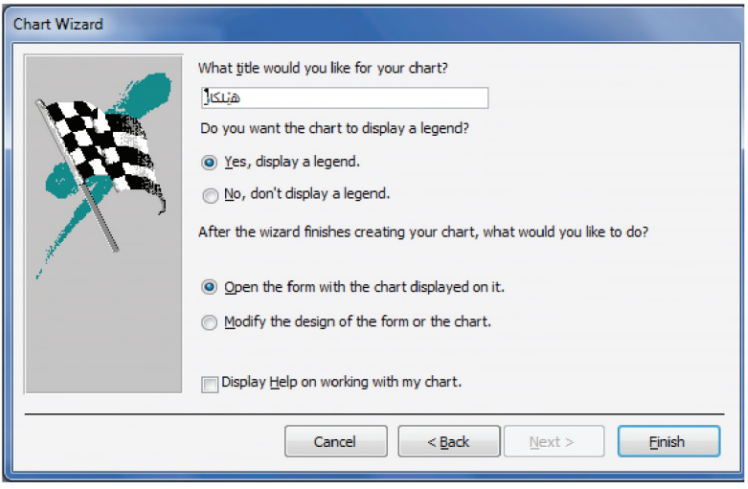

٦-دۆگما (Finish) کلیکدکەین، هێلکارێ مە دێ بشێوێ دیار کری هێتە دروستکرن، کو دشیاندایە گوهۆڕانکاریا دناڤ هێلکاریدا بکەین ژ ئالیێ رەنگ وقەبارە وجۆرێ نڤیسینێ ئەوژی بڕێیا جووت کلیککرن لسەر وی بەشێ مەبەست پێ.

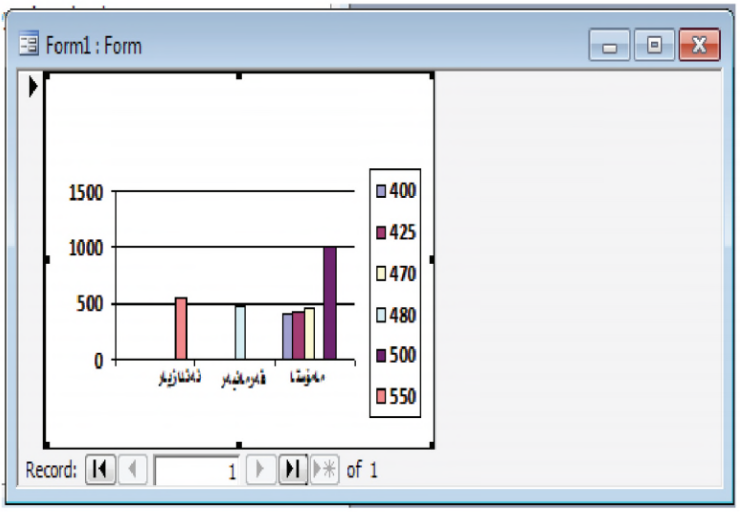

Pivot Table Wizard*

بۆ ڕێکێ دشیاندایە فیلدان لدووڤ حەزا مە بکاربینین بۆ دروستکرنا فۆرمی وبڤی شێوەیێ لخوارێ دیارکری:

١- (Pivot Table Wizard) کلیکدکەین و دێ خشتەی یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشانکەین.

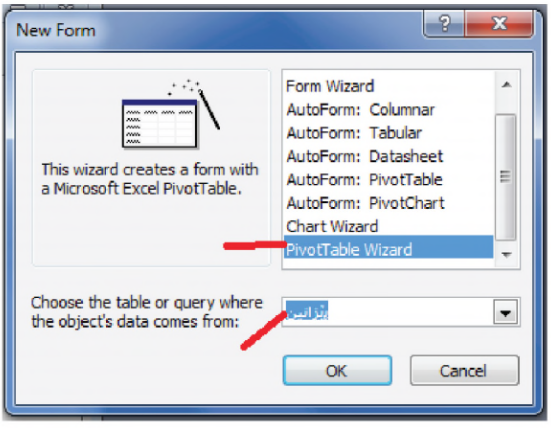

٢- دۆگما (OK) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت:

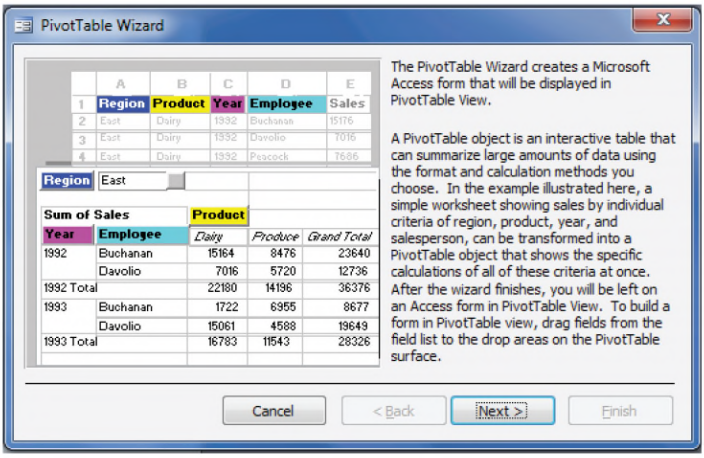

٣- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە بڕێیا وی (خشتەی یان پرسگەھ) یان فیلدێن مەبەست پێ بۆ فۆرمی دیاربکەین.

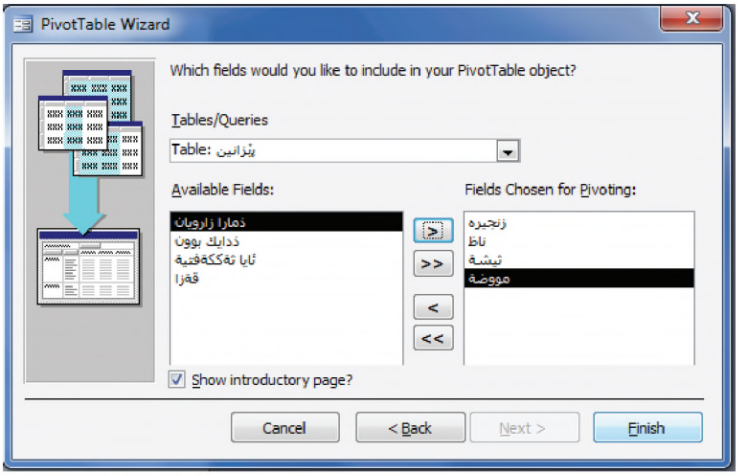

٤-دۆگما (Finish) کلیکدکەین ، فۆرمەك بقی شێوەی دھێتە دروستکرن.

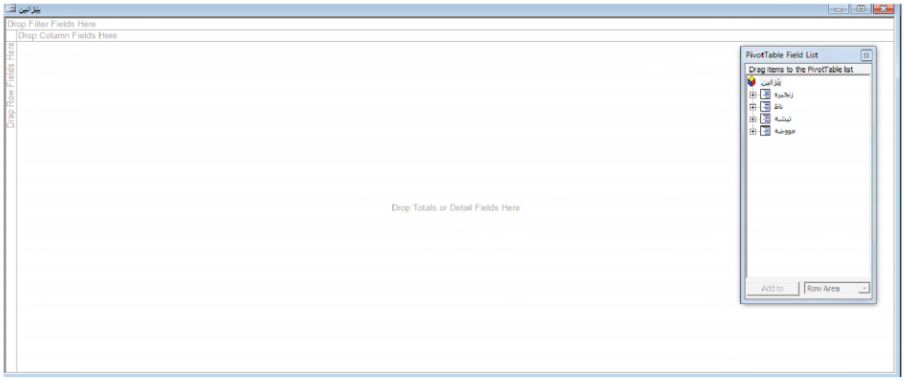

پاشان برێیا راکێشان وبەردانا کلیکا چەپێ یا ماوسی فیلدێن مەبەست پێ دێ هێنە کێشان بۆ ناڤ تۆڕا فۆرمی.

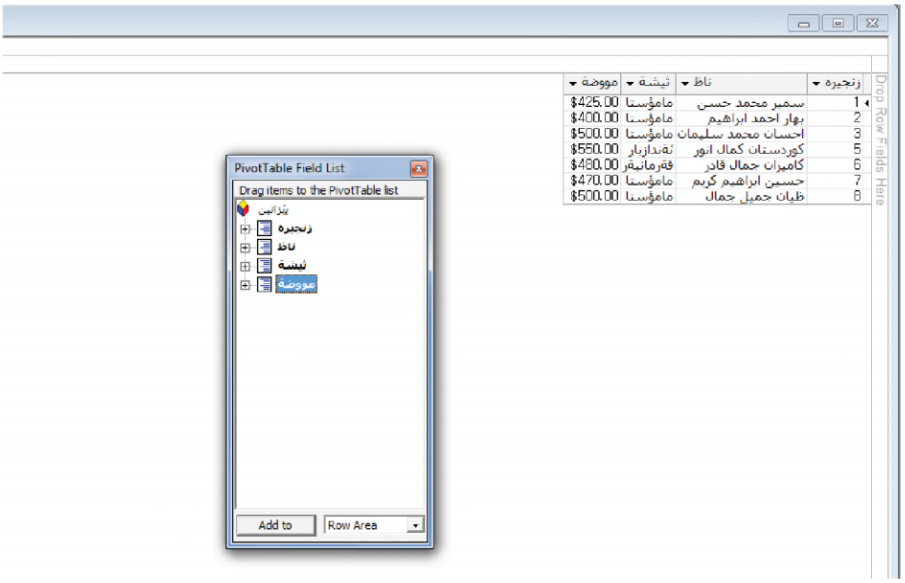

چوار/ ڕاپۆرت Reports

دهێته بکارئینان بۆ بەرچاڤکرنا زانیارییێن دەستنیشانکری ژ ناڤ داتابەیسێدا (بنکا زانیاریان) بشێوەیێ ڕاپۆرتەکا چاپکری یان ژی هنارتنا راپۆرتێ بۆ پرۆگرامەکێ دی وەك (مایکرۆسۆفت وورد، مایکرۆسۆفت ئێکسل، ... هتد)، ب ڤی شێوەیێ لخواریّ دیار کری دشیاندایە راپۆرتەکێ دروستبکەین:

Design View*

ئەڤ ڕێکە بۆ دروستکرنا راپۆرتێ لدووڤ حەزا مە دهێته بکارئینان، بڤی شێوەی:

١- (Design View) کلیکدکەین، خشتە یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشان دکەین.

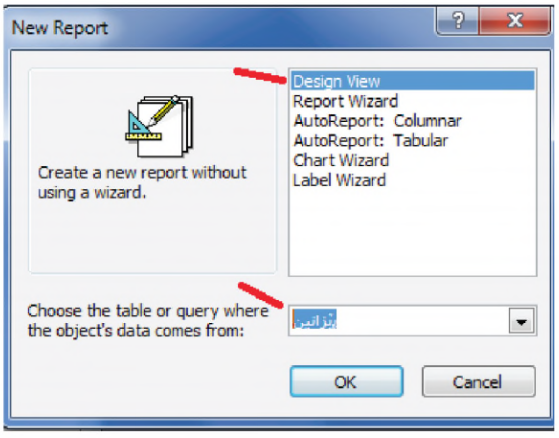

٢- دۆگما (OK) کلیکدکەین، بۆکسەك بەرچاڤدبیت کو دبێژنێ تۆرا دیزاینا راپۆرتێ، دشیاندایە فیلدێن مەبەست پێ د راپۆرتێدا دیاربن بڕێیا راکێشان وبەردانێ ب کلیکا چەپێ یا ماوسی ڕاکێشینە دناڤ تۆرێدا بۆ ناڤ پشکا ناڤەڕۆکێ (Details) دا.

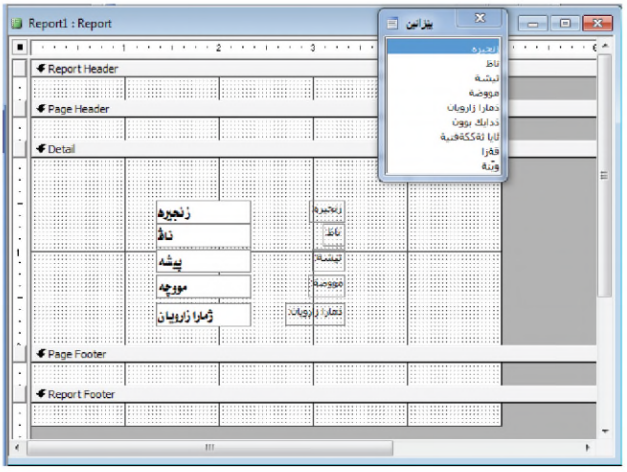

تێبینی: تۆڕا راپۆرتێ ژ ڤان پشکان پێك دهێت.

أ-(Report Header): زانیاریێن ڤێ پشکێ بتنێ ل بەرپەڕێ ئێکێ یێ راپۆرتێ بەرچاڤدبن، بۆ دیارکرنا ناڤێ راپۆرتێ دهێتە بکارئینان.

ب-(Page Header): زانیاریێن ڤێ پشکێ ل ئالیێ سەری یێ هەمی بەرپەڕێن راپۆرتێ بەرچاڤدبن، وەکو نموونە بۆ دیار کرنا ناڤ ونیشانێن فیلدان دهێتە بکارئینان.

ج-(Details) : بۆ دیار کرنا زانیاریێن ناڤەرۆکا راپۆرتێ دهێتە بکارئینان. وەکو نموونە فیلد دناڤ ڤێ پشکێدا دهێنە دانان.

د- (Page Footer) زانیاریێن ڤێ پشکێ ل ژێریا هەمی بەرپەڕێن راپۆرتێ بەرچاڤدبن، وەکو نموونە بۆ دیار کرنا ژمارا بەرپەری.

هـ- (Report Footer): زانیاریێن ڤێ پشکێ ل دوماهیا بەرپەڕێ دوماهیکێ دهێنە بەرچاڤکرن، وەك نموونە بۆ دیار کرنا ئەنجامێن کۆرتیا راپۆرتێ دهێتە بکارئینان.

٣- دێ ئایکۆنێ (View) کلیك کەین راپۆرتا هاتیە دیزاینکری دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت.

Report Wizard*

بکارئینانا ڤێ ڕێکی ڕاپۆرت بڤی شێوەی دهێنه دروستکرن:

١- (Report Wizard) کلیکدکەین، خشته یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشاندکەین. پاشان دۆگما (OK) کلیکدکەین.

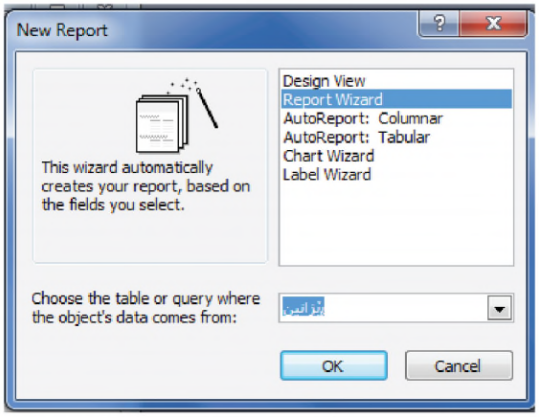

٢- بۆکسەکا نوی بەرچاڤدبیت، ئەگەر د خالا (١) دا خشته یان پرسگەه نەهاتبیته دەستنیشانکرن دشیاندایه دڤێ بۆکسێدا دەستنیشانبکەین، فیلدێن مەبەست پێ بەرچاڤبن د راپۆرتێدا دێ هێنه هنارتن بۆ خانەیا (Selected Fields) برێیا ئایکۆنێن هنارتن وڤەگەریانێ هەر وەکو دیار دوێنەیدا.

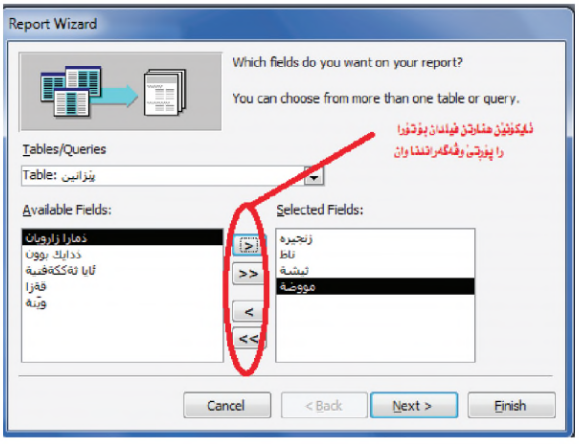

٣- دۆگما (Next) کلیکدکەین، بۆکسەکا نوی بەرچاڤدبیت، دشیاندایە بڕێیا ڤێ بۆکسێ زانیاریێن خۆ پۆلینبکەین، ئەوژی بهنارتنا فیلدێ پێدڤی بۆ لایێ راستێ بڕێیا ئایکۆنێن دخالا (٢)دا هاتینە دیار کرن.

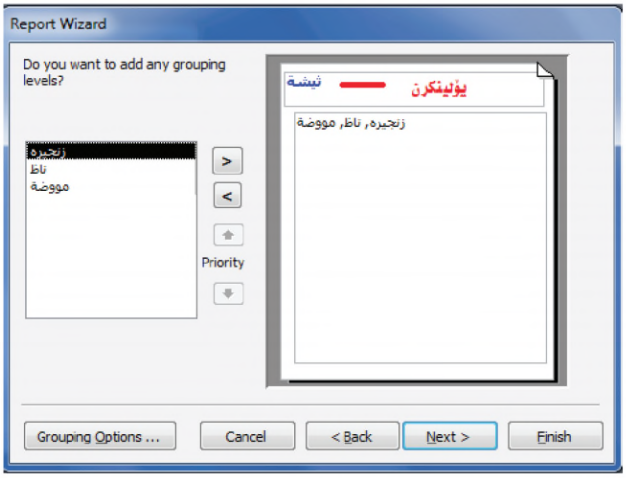

٤- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسا لخوارێ دیار کری بەرچاڤدبیت، کو دشیاندایە رێزبەندیا زانیاریان لدووڤ فیلدەکی بۆ دەستنیشانبکەین. هەروەکو دیار د وێنەیدا. بۆ تێبینی دشیاندایە چ فیلدان دڤێ بۆکسێدا دەستنیشان نەکەین ب وێ چەندێ زانیاریێن مە نەرێزبەندکری بەرچاڤدبن.

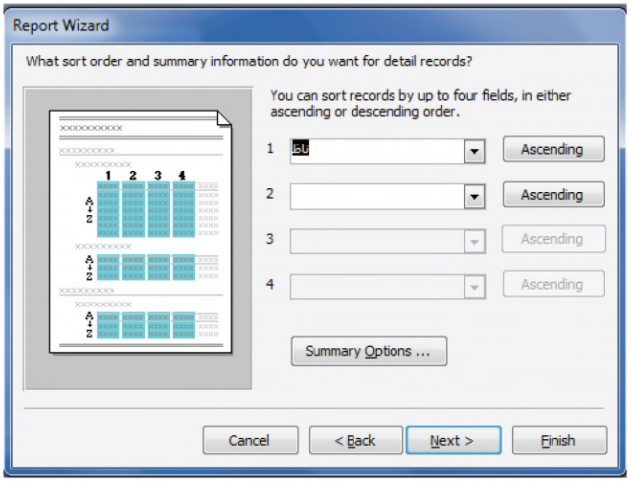

٥- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسا لخوارێ دیار کری بەرچاڤدبیت، کو دشیاندایە شێوازێ راپۆرتێ دەستنیشانبکەین، ژ ئالیێ شێوەیێ راپۆرتێ (ناڤ ونیشان و ناڤەڕۆك) و ژ ئالیێ راپۆرت بشێوەیەکێ پانیی یان بلنداهی بیت.

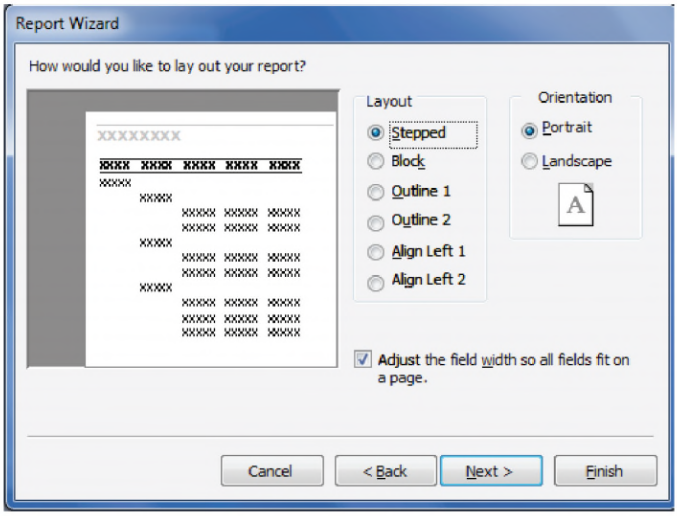

٦- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسا لخوارێ دیار کری بەرچاڤدبیت، کو دشیاندایە بڕێیا وێ ستایلێ پێدڤی بۆ راپۆرتێ دەستنیشانبکەین.

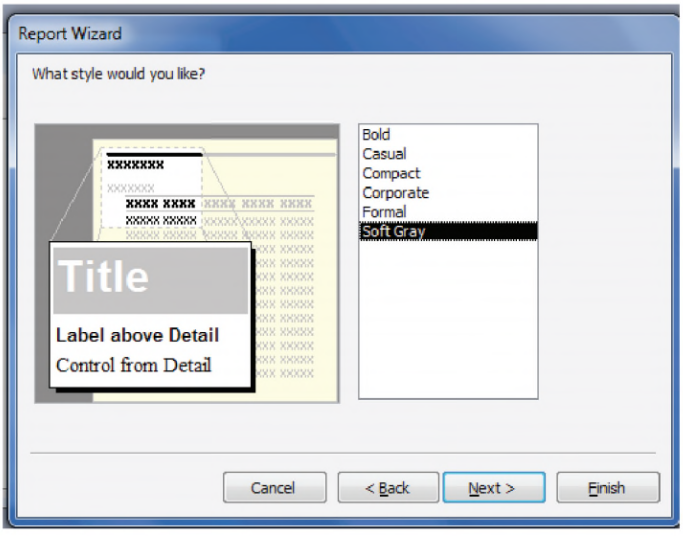

٧-دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت، کو دشیاندایە بڕێیا وێ راپۆرتا خۆ بناڤ بکەین.

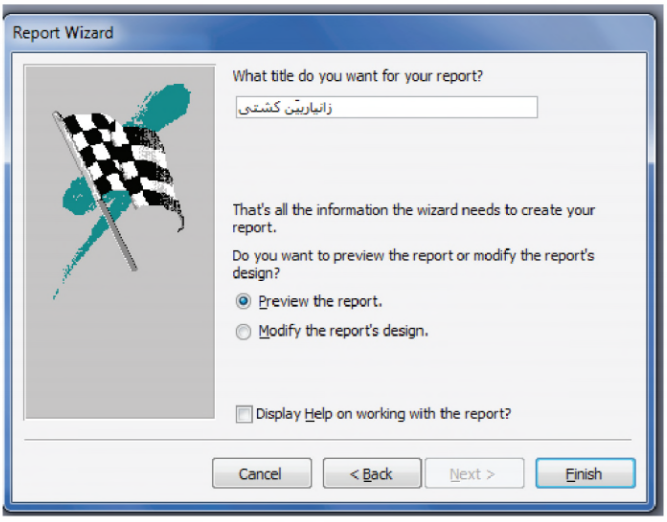

٨-دۆگما (Finish) کلیکدکەین، راپۆرتا مە دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت:

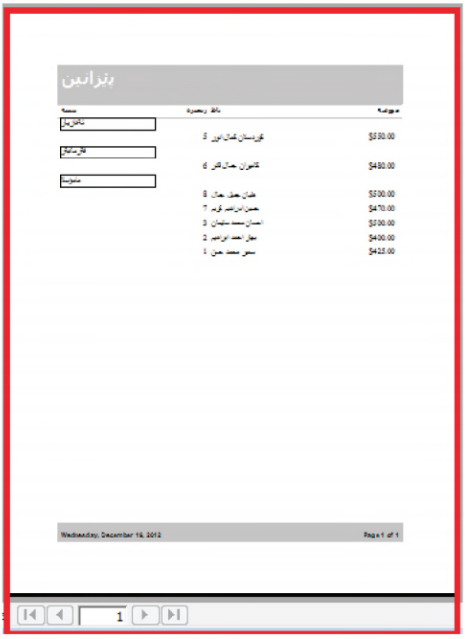

Auto Report : Columnar*

ئەڤ ڕێکە بۆ دروستکرنا ڕاپۆرتەکێ بشێوەیەکێ ستوویینی دهێتە بکارئینان.

پێنگاڤێن ڤێ ڕێکێ بڤی شێوەینە:

١- (Auto Report: Columnar) کلیکدکەین، خشتە یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشان دکەین.

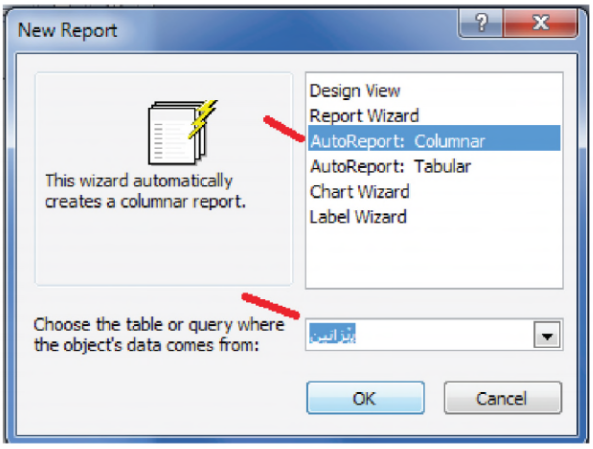

٢-بکلیککرن لسەر دۆگما (OK) ڕاپۆرتا مە دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت.

* Auto Report: Tabular

ئەڤ ڕێکە بۆ دروستکرنا ڕاپۆرتەکێ بشێوەیێ خشتەیەکی دهێتە بکارئینان.

پێنگاڤێن ڤێ ڕێکێ بڤی شێوەینە:

١- (Auto Report : Tabular) کلیکدکەین، خشتە یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشان دکەین.

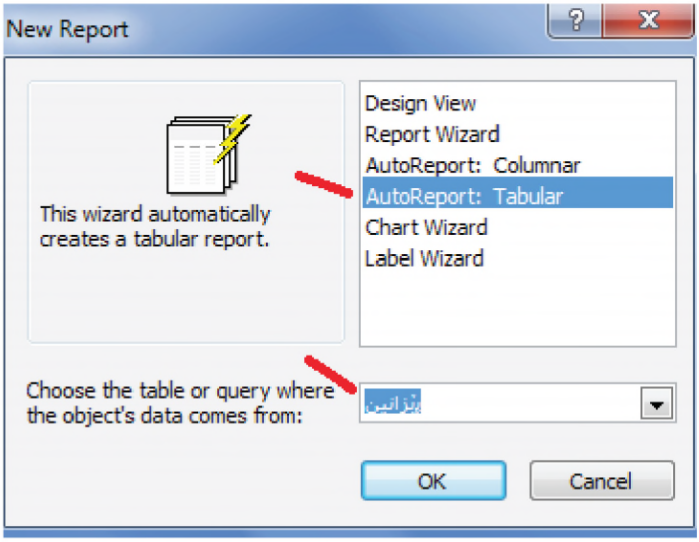

٢-بکلیککرن لسەر دۆگما (OK) راپۆرتا مە دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت

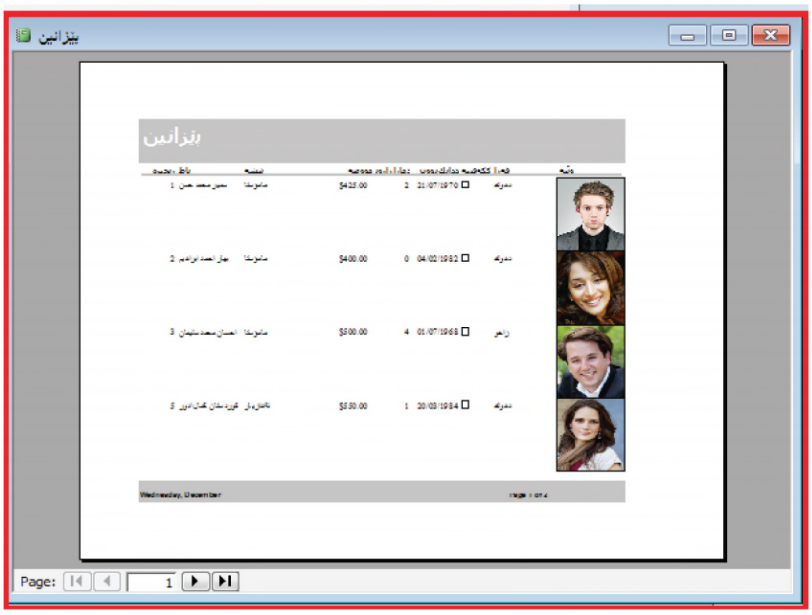

* Chart Wizard

ئەڤ رێکە بۆ دروستکرنا راپۆرتەکێ بشێوێ هێلکاری دهێتە بکارئینان.

١- (Chart Wizard) کلیکدکەین، خشتە یان پرسگەها مەبەست پێ دەستنیشان دکەین.

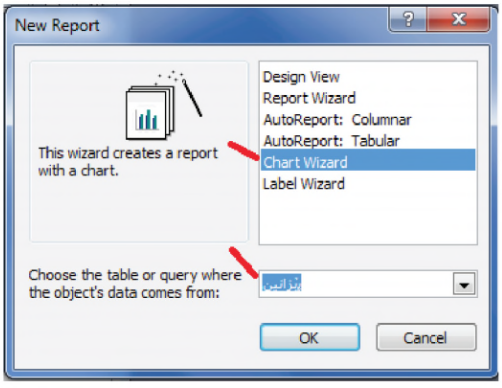

٢- دۆگما (OK) کلیکدکەین ئەف بۆکسە بەرچاڤدبیت، کو دشیاندایە فیلدێن مەبەست پێ بۆ راپۆرتا هێلکاری دەستنیشانبکەین و ڤەگوهێزینە لایێ (Fields For Chart) هەروەکو دیار د وێنەیدا.

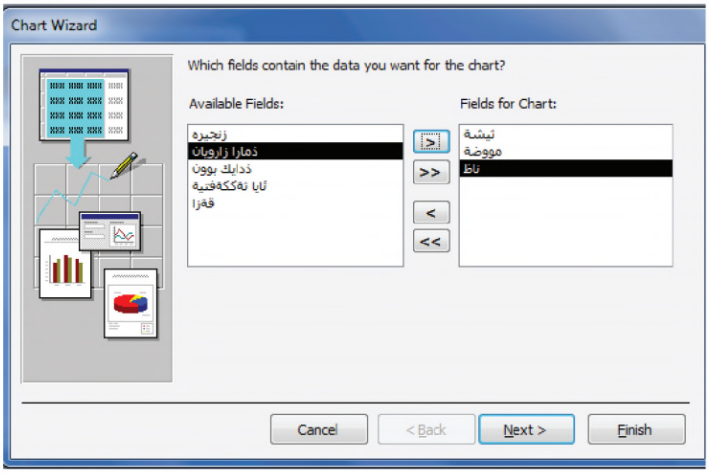

٣- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەف بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە شێوەیێ هێلکاری دەستنیشانکەین.

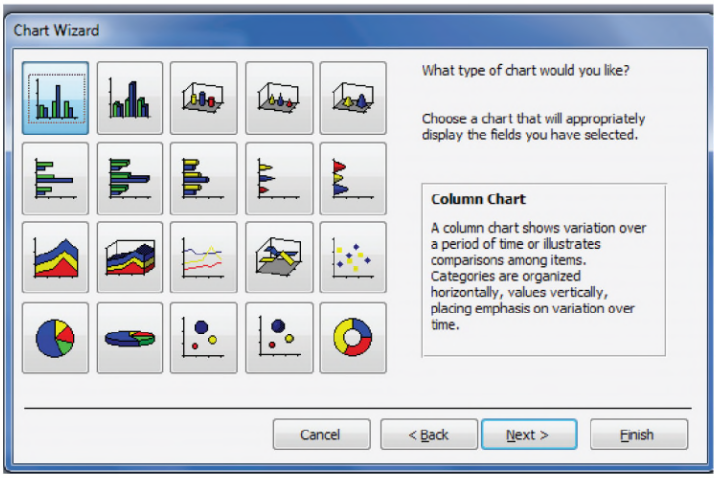

٤- دۆگما (Next) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت کو دشیاندایە فیلدان بڕێیا راکێشان وبەردانێ بۆ تۆڕا هێلکاری رابکێشین لدووڤ حەزا مە.

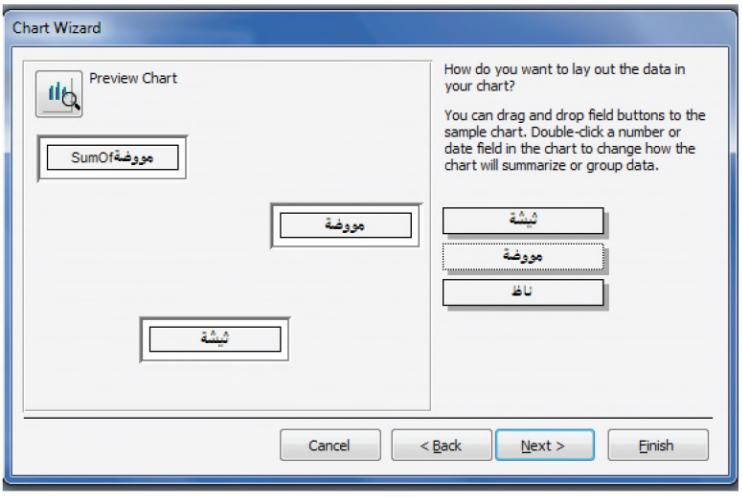

٥- دۆگما (Next) کلیکدکەین، بۆکسا دۆماهیێ بەرچاڤدبیت، کو دناڤدا پێدڤییە ناڤەکی بدەینە راپۆرتێ.

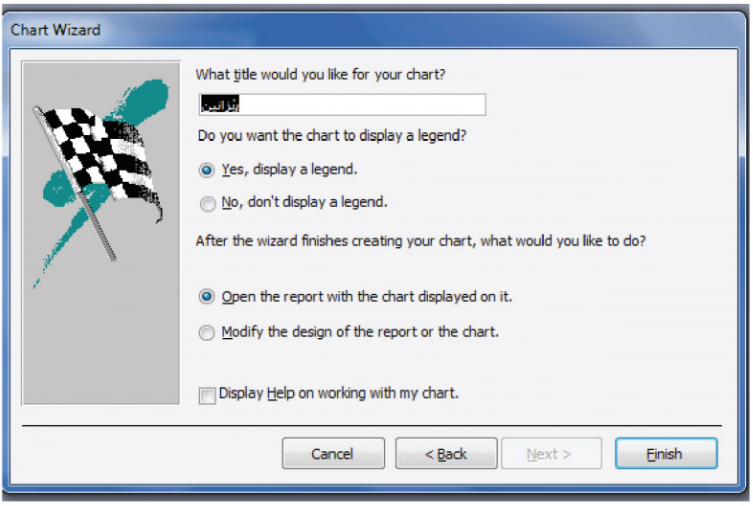

٦- دۆگما (Finish) کلیکدکەین، راپۆرتا مە دێ بڤی شێوەی بەرچاڤبیت:

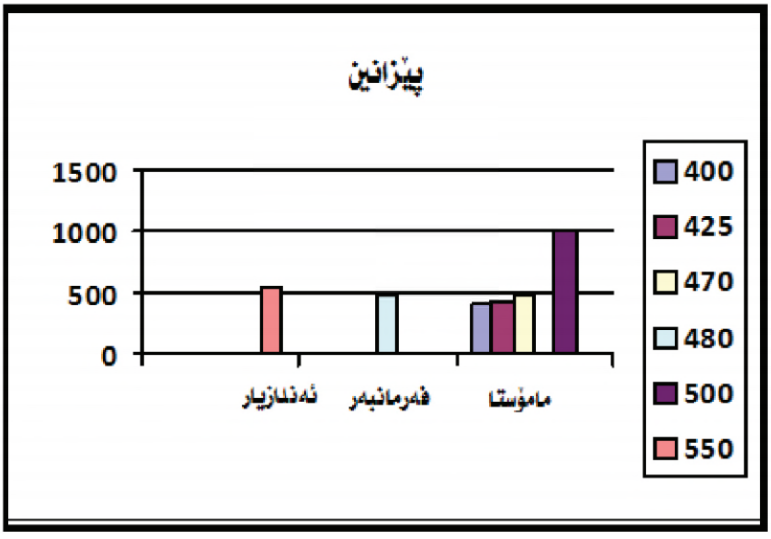

چەوانیا ریّکخستن وچارەسەرکرنا بنکا زانیاریان

بۆ بچووك كرنا قەباریّ دووسەیا بنکا زانیاریان(داتابەیسێ) و چارەسەرکرنا وێ كو هندەك جاران وەكو هێما زانیاریان بەرچاڤدكەت یان هەر ئاریشەكا دی كو تۆشی داتابەیسێ دبیت، بۆ ئەنجامدانا ڤان هەردوو كاران (بچووككرنا قەبارەی و چارەسەركرن) دێ ڤان ریّکا بكارئینین:

دناڤ دووسەیا بنکا زانیاریان دێ لیستەیا (Tools) ڤەكەین، پاشان دێ (Database Utilities) هەلبژێرین و پشکا (Compact and Repair Database) كلیك كەین بشێوەیەكێ زێندی دێ دووسەیا مە هیتە ڤشارتن و چارەسەریا ئاریشەیان دهێتە ئەنجامدان.

Startup

مفا ژ ڤی فەرمانی دهێتە وەرگرتن بۆ ڤەکرنا فۆرمەکێ بشێوەیەکێ ئێکسەر ددەمێ داتابەیسا مە ژ گەلەك پشكان پێك بهێت، ئەو فۆرما دهێتە دەستنیشانکرن وەك Startup دێ زانیاریان یان دۆگمەیان لسەر ئامادەکەین ژبۆ چوون و دەرکەفتنێ ژناڤ فۆرمێن دی یێن پرۆگرامی، وبشێوەیەکی دی دبێژنە ڤێ فۆرمێ (دارا لقان).

بۆ دانانا فۆرمەکێ وەك Startup دێ ڤان پێنگاڤان بکارئینین:

١-دێ دووسەیا داتابەیسێ ڤەکەین، لیستا (Tools) کلیکدکەین، ئەڤ بۆکسە بەرچاڤدبیت.

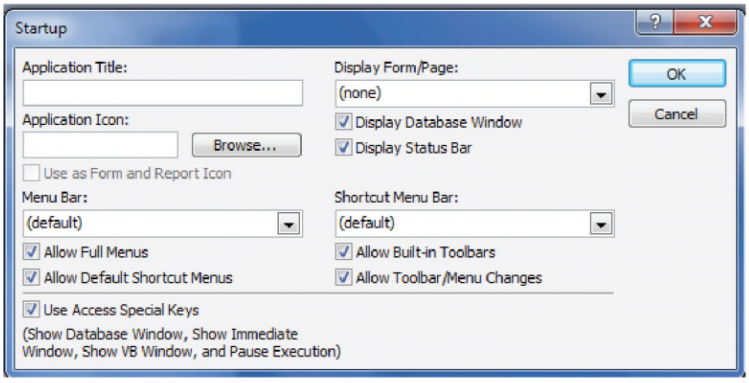

٢-دناڤ پشکا (Displayform/page) فۆرمێ مەبەست پێ دەستنیشاندکەین و پاشان دێ دۆگما (OK) کلیك کەین.

هەردەمەکێ ئەڤ دووسەیا دهێتە ڤەکرن دێ ئێکسەر ئەڤ فۆرمە هێتە بەرچاڤکرن.

راهێنان

پ١/(داتابەیسەکێ Database) دناڤ درایڤێ (D) دا بنافێ (لیستا مووچەیان) ڤەگرە، پاشان بەرسڤا ڤان لقێن لخوارێ دیارکری بدە:

أ- ئەڤ خشتەیێ لخوارێ دیار کری بڕێیا (Design View) دروستبکە،پاشان بنافێ (ئازادی) ڤەگرە، جۆرێ فۆنتی بکە (Ali_K_Samik) ب قەبارێ (١٦).

ز	ناڤێ سێ قولی	باوەرنامە	مووچە	پیشە
١	جوان احمد سلیم	بەکەلوریوس	٧٠٠٠٠٠	مامۆستا
٢	پیمان محمد عبدالله	دبلوم	٦٥٠٠٠٠	مامۆستا
٣	سلاح جمیل ابراهیم	ماستەر	١٢٠٠٠٠٠	مامۆستا
٤	حمید حسین سعید	بەکەلوریوس	٩٠٠٠٠٠	ئەندازیار
٥	دلین اسماعیل حسن	بەکەلوریوس	٧٠٠٠٠٠	پارێزەر
٦	احمد علی حسین	دبلوم	٥٣٠٠٠٠	فەرمانبەر

پاشان مووچەیێن دووبارە ژێك جۆدا بکە.

ب- راپۆرتەکێ بڕێیا (Report Wizard) لسەر خشتەیێ (ئازادی) دروستبکە و بنافێ (کۆردستان) ڤەگرە.

ج- ئەڤ خشتەیێ لخواریێ دیار کری بڕیا پرۆگرامێ مایکرۆسۆفت ئێکسل دروستبکە، جۆرێ فۆنتی بکە (Ali_K_Samik) ب قەبارێ (١٦)، دناڤ درایڤەکیدا بناڤێ (سەربەستی) ڤەگرە، پاشان بڕیا (Import Table) بینە دناڤ پرۆگرامێ مایکرۆسۆفت ئەکسسی دا و بهەمان ناڤ ڤەگرە.

ز	ناڤێ سێ قولی	موچە
١	زەینەب رسول محمد	٥٠٠٠٠٠
٢	ئەلند حسین جمال	٧٥٠٠٠٠
٣	پەروەر کریم جادر	١٠٠٠٠٠٠
٤	دلوار سعید محمد	٩٠٠٠٠٠

د-فۆرمەکی بڕیا (Form Wizard) لسەر خشتەیێ (سەربەستی) بتنێ بۆ فیلدێن (ناڤێ سێ قولی و موچەی) دروستبکە، پاشان ب هەمان ناڤ ڤەگرە.